EURÓPAI
BIZOTTSÁG

Brüsszel, 2020.9.23.
COM(2020) 618 final

A BIZOTTSÁG KÖZLEMÉNYE

A megerősített felügyelet aktualizálása – Görögország, 2020. szeptember

{COM(2020) 618 final} - {SWD(2020) 208 final}

HÁTTÉR-INFORMÁCIÓK

A görögországi gazdasági fejlemények és szakpolitikák nyomon követéséhez a gazdaságpolitikai koordináció európai szemesztere, valamint a 472/2013/EU rendelet ([1]) szerinti megerősített felügyelet szolgál keretként. A Görögország esetében alkalmazott megerősített felügyelet ([2]) elismeri, hogy Görögországnak folytatnia kell az ország gazdasági és pénzügyi nehézségei forrásainak vagy potenciális forrásainak kezelését biztosítani hivatott intézkedések végrehajtását, valamint a megalapozott és fenntartható gazdasági növekedést támogató strukturális reformok továbbvitelét.

A megerősített felügyelet átfogó keretet nyújt a gazdasági folyamatok figyelemmel kísérése és a fenntartható gazdaságélénkülés biztosításához szükséges szakpolitikák megvalósításának nyomon követése számára. Lehetővé teszi a mindenkori megelőző időszak görögországi gazdasági és pénzügyi fejleményeinek rendszeres értékelését, valamint az államadósság finanszírozási feltételeinek monitoringját és az adósságfenntarthatósági elemzés aktualizálását. A megerősített felügyelet egyúttal keretként szolgál a Görögország által az eurócsoport 2018. június 22-i ülésén az Európai Stabilitási Mechanizmus programja keretében elfogadott reformok folytatására és befejezésére, valamint a pénzügyi támogatási programok keretében elfogadott fontos reformok eredményeinek megóvására vonatkozóan tett általános kötelezettségvállalás értékeléséhez is. Ebben az összefüggésben a megerősített felügyelet módot ad annak nyomon követésére, hogy Görögország hogyan tesz eleget a program keretében hat fontos területen megkezdett kulcsfontosságú strukturális reformok végrehajtása tekintetében a 2022 közepéig ütemezett egyezményes határidőkig teljesítendő egyedi kötelezettségvállalásoknak. A szóban forgó egyedi kötelezettségvállalások i. a költségvetési és a költségvetési-strukturális politikákra; ii. a szociális jólétre; iii. a pénzügyi stabilitásra; iv. a munkaerő- és a termékpiacokra; v. a Görög Köztársaság eszköz- és részesedéskezelő társaságára és a privatizációra; valamint vi. a közigazgatás korszerűsítésére vonatkoznak ([3]).

Ez a hetedik jelentés Görögország megerősített felügyeletéről. A jelentés a 2020. július 13–14-én tett virtuális látogatás, valamint a hatóságokkal folytatott rendszeres párbeszéd megállapításain alapul. A látogatást az Európai Bizottság az Európai Központi Bank közreműködésével folytatta le ([4]), míg a Nemzetközi Valutaalap az utólagos programmonitoringja keretében, az Európai Stabilitási Mechanizmus pedig korai előrejelző rendszeréhez kapcsolódóan, az Európai Bizottság és az Európai Stabilitási Mechanizmus közötti munkakapcsolatokról szóló 2018. április 27-i egyetértési megállapodással összhangban szintén részt vett a folyamatban. Ez a jelentés az eurócsoporttal szemben Görögország által a reformok 2020 közepéig történő végrehajtásával kapcsolatban vállalt kötelezettségek teljesítését értékeli. A jelentés nem kapcsolódik a szakpolitikai feltételekhez

([1]) Az Európai Parlament és a Tanács 472/2013/EU rendelete (2013. május 21.) a pénzügyi stabilitásuk tekintetében súlyos nehézségekkel küzdő vagy súlyos nehézségek által fenyegetett euróövezeti tagállamok gazdasági és költségvetési felügyeletének megerősítéséről (HL L 140., 2013.5.27., 1. o.).

([2]) A Bizottság (EU) 2020/1142 végrehajtási határozata (2020. július 29.) Görögország megerősített felügyelet alá vonásának meghosszabbításáról (HL L 248., 2020.7.31., 20. o.).

([3]) https://www.consilium.europa.eu/media/35749/z-councils-council-configurations-ecofin-eurogroup-2018-180621-specific-commitments-to-ensure-the-continuity-and-completion-of-reforms-adopted-under-the-esm-programme_2.pdf.

([4]) Az EKB munkatársai az ellenőrző látogatáson az EKB hatásköreihez igazodva vettek részt, és ennek megfelelően a pénzügyi szektorra vonatkozó szakpolitikák és a makrogazdasági kérdések, köztük az elsődleges költségvetési célok, a fenntarthatóság és a finanszírozási igények tekintetében nyújtottak szakmai segítséget. Az ellenőrző látogatásokat 2020. július 2–10. között egy szintén virtuálisan lebonyolított technikai szintű látogatás előzte meg.

kötött adósságenyhítő intézkedések következő csomagjának kiadásához, amelyre az elfogadott kétéves ütemezés szerint a nyolcadik jelentés alapján kerülhet sor. A nyolcadik jelentés közzététele novemberben várható.

ÁLTALÁNOS ÉRTÉKELÉS

A görög kormánynak mindeddig sikerült megfékeznie a koronavírus-járvány terjedését, és számos intézkedéssel igyekszik mérsékelni annak társadalmi-gazdasági költségét, a világjárvány azonban várhatóan így is számottevő gazdasági áldozattal jár majd. A járvány megfékezésére irányuló intézkedések első, májusig tartó hullámát követően a hatóságok a világjárvány alakulásának megfelelően igazították a különböző ágazatokra vonatkozó intézkedések szigorúságát. Számos támogató intézkedést alkalmaztak, és a világjárvány alakulásának megfelelően azonnal reagáltak az aktuális fejleményekre, akár a meglévő intézkedések bővítésével vagy módosításával, akár az egyes ágazatokra irányuló új támogatási mechanizmusok bevezetésével. Ennek ellenére Görögország változatlanul a legmagasabb munkanélküliségi rátával rendelkezik az EU-ban, és néhány más tagállamhoz képest várhatóan a gazdaságát is erőteljesebb hatás éri az idegenforgalmi ágazat jelentős méretére, valamint a szolgáltatások és a kis- és középvállalkozások nagy arányára tekintettel.

A világjárvány miatt kialakult hátrányos körülmények dacára Görögország az elmúlt hónapokban komoly előrehaladást ért el számos jelentős reform végrehajtásában, legfőképpen a fizetésképtelenség jogi szabályozásának teljes átalakítására irányuló, régóta várt jogalkotási javaslat véglegesítésével. A hatóságok továbbá a csökkentett munkaidős foglalkoztatásra vonatkozóan új, szélesebb körű átmeneti rendszert vezettek be, amelynek keretében a vállalkozások rugalmasan alakíthatják a munkaidőt, valamint a munkavállalóknak a le nem dolgozott munkaórákért járó kompenzációt. Az EU képviseletében a Bizottság az említett és egyéb szükséghelyzeti intézkedéseket az új, szükséghelyzeti munkanélküliségi kockázatokat mérséklő ideiglenes támogatást nyújtó európai eszköz (SURE) ([5]) keretében támogatja összesen 2,7 milliárd EUR összeggel. Az intézkedések mindegyike időszerű, mivel a koronavírus-járvány a pénzügyi szektort és a munkaerőpiacot egyaránt kihívások elé állítja, ezáltal pedig a hatékony kiigazítási mechanizmusok döntő szerephez jutnak.

Emellett érdemi előrelépés történt az alábbi területeken is:

- a beruházásengedélyezés reformjának eredményeként megszűnt az elavult környezetterhelési osztályozási rendszer és a gazdasági tevékenységek uniós jogszabályokkal harmonizált környezetvédelmi kritériumokon alapuló átsorolása, ami várhatóan számottevően enyhíti az ipari szektor terheit;

- az energiapolitika keretében folytatódott a ligniterőművek leszerelése, ezenkívül a célmodell megvalósításában is történt előrelépés, bár az éles indulás időpontját elhalasztották; továbbá

- a közigazgatásban a tisztviselők kiválasztásáért felelős független hatóság kapacitásának megerősítésére irányuló fontos kezdeményezés eljutott a végleges elfogadás szakaszába, emellett még szélesebb körben alkalmazzák majd az állami szektor felső vezetésének nyílt kinevezési folyamatát.

([5]) A Tanács (EU) 2020/672 rendelete (2020. május 19.).

A kormányzat érdemi előrelépést tett olyan egyéb reformokat illetően is, amelyek nem kapcsolódnak kifejezetten az eurócsoporttal szembeni kötelezettségvállalásokhoz, azonban várhatóan jelentős hatással lesznek az üzleti környezetre és a befektetői hangulatra. Itt említhető a szakoktatás ambiciózus reformja, valamint a digitális kormányzás fejlődése is. A hamarosan véglegesítendő új növekedési stratégia várhatóan egy sor új ambiciózus intézkedéssel támogatja a gazdasági helyreállítást, valamint az ezt követő fenntartható növekedést. A hatóságok ezenkívül megkezdték a közberuházások gyorsabb végrehajtása érdekében elfogadott intézkedések megvalósítását is, ami többek között elősegíti azoknak az uniós forrásoknak a gyors felhasználását, amelyek az új többéves pénzügyi keretben, valamint a Next Generation EU eszköz keretében válnak elérhetővé. A Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz keretében várhatóan Görögországnak juttatott források jelentős összege ugyancsak a kulcsfontosságú támogató reformok, köztük a stratégiai projektlista, a projekt-előkészítő eszköz, a közbeszerzési reform, valamint a korrupcióellenes keret további megerősítése gyors végrehajtásának fontosságát hangsúlyozza.

Az érdemi előrelépés ellenére a koronavírus-járvány számos szakpolitikai területet érintett, egyes esetekben tovább súlyosbítva a korábbi elmaradásokat. A világjárvány és a megfékezésére irányuló intézkedések következtében korábban nem tapasztalt mértékű zavarok keletkeztek a gazdaságban, amelyek a prioritások azonnali kiigazítását követelték meg. A koronavírus-járvány erőteljesen visszavetette a reformok végrehajtásának képességét, különösen a munkaintenzív folyamatokra épülő területeken, a bizottságok munkájában, valamint a jogalkotási és igazságszolgáltatási intézkedések terén. Emiatt a korábban kezdeményezett reformok előrehaladása átmenetileg több területen is megtorpant, különösen a hátralékkezelésben, a költségvetési bevételek igazgatásában, az egészségügyi ellátásban, a kataszterprojektben, valamint a privatizációs menetrendben, ezek közül egyes területeken növelve a már meglévő végrehajtási nehézségeket. Annak ellenére, hogy számos jogalkotási kezdeményezés kapcsán történt érdemi előrelépés, a pénzügyi szektort érintő egyes reformokat a hatóságoknak még be kell fejezniük.

Ez a jelentés arra a következtetésre jut, hogy a világjárvány által előidézett kedvezőtlen körülmények dacára, amelyek óhatatlanul késleltették több intézkedés végrehajtását is, Görögország érdemi előrelépést tett a reformokra vonatkozó kötelezettségvállalásai teljesítésében. Üdvözlendő, hogy valamennyi kötelezettségvállalás teljesítése újraindult, bár a világjárvány okozta késedelmek miatt elkerülhetetlenné vált, hogy egyes kötelezettségvállalások teljesítését későbbi időpontra ütemezzék át. Javasolt, hogy a hatóságok továbbra is mozgósítsák az ahhoz szükséges erőforrásaikat, hogy időben teljesíthessék konkrét kötelezettségvállalásaikat a novemberben megjelenő nyolcadik megerősített felügyeleti jelentés összefüggésében, amelynek alapján a szakpolitikai feltételekhez kötött adósságenyhítő intézkedések következő csomagja kiadható. Ez a görög hatóságok részéről folyamatos közreműködést igényel, különösen a hátralékkezelés, az egészségügyi ellátás, a privatizáció és a pénzügyi szektor területein, ahol további intézkedésekre van szükség.

MAKROGAZDASÁGI FEJLEMÉNYEK

A koronavírus-járvány a megfékezésére irányuló intézkedésekkel együtt várhatóan számottevő áldozatot követel majd a görög gazdaságtól. A járvány megfékezéséhez szükséges, március utolsó hetétől május végéig érvényben lévő szigorú intézkedések gazdasági aktivitásra gyakorolt hatása a várakozások szerint ez év második negyedévében volt a legerőteljesebb. A világjárványtól sújtott ágazatok, például az idegenforgalom és a közlekedés a görög export és teljes hozzáadott érték jelentős hányadát teszik ki. A

munkanélküliségi ráta a 2013 végi csökkenő trendet megtörve májusban 17 %-ra nőtt a februári 15,9 %-hoz képest. A támogató intézkedések az eddigiek során hozzájárultak a munkanélküliség kontrolljához, a jelek alapján azonban a munkaerőpiac „befagyása" várható. A háztartások rendelkezésére álló jövedelem csökkenése és a vállalatok romló jövedelmezősége a fogyasztói magatartás változásaival és az általános bizonytalansággal együtt várhatóan a belföldi keresletben is érződik majd. A fogyasztói árak 2020-ban várhatóan csökkenni fognak, amit 2021-ben a helyreállítás során enyhe emelkedés követ majd. A várakozások szerint a 2020. évi gazdasági aktivitás összességében jelentősen elmarad a 2019. évi szinttől, és csak 2022-ben áll helyre maradéktalanul azt a 2021-es részleges javulást követően, amely a 2020. évi –9 % után 2021-ben 6 %-ot elérő GDP-növekedéssel következik be.

A kormányzati támogató intézkedések hozzájárultak ahhoz, hogy a gazdaságban elkerülhető legyen a tömeges csőd és a munkahelyek megszűnése. Az állami támogató intézkedések vegyes összetétele – az adóteher csökkentése (3,1 milliárd EUR, a GDP 1,9 %-a), a munkahelyek és a jövedelmek védelme (4,1 milliárd EUR, a GDP 2,4 %-a), a likviditási nehézségek enyhítése (5,9 milliárd EUR, a GDP 3,5 %-a) – kiegyensúlyozott megközelítést jelez, amely várhatóan elősegíti a gazdaságszerkezet fenntartását, ezáltal pedig a gazdaság helyreállítását.

A világjárvány alakulásával, így annak gazdasági hatásával kapcsolatban továbbra is rendkívül nagy a bizonytalanság. A bizonytalanság nemcsak a világjárványt és annak Görögországon belüli és globális terjedését érinti, hanem a járvány megfékezéséhez esetlegesen szükséges jövőbeli intézkedéseket, továbbá azokat a tartósabb gazdasági hatásokat is, amelyeket a korlátozások, a megváltozott fogyasztói magatartásformák, az esetleges csődök, valamint a munkahelyüket a közelmúltban elvesztők munkaerőpiaci visszatérésével kapcsolatos nehézségek idéznek elő. Az uniós támogatási programok, ezen belül különösen a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz gyors felhasználása kulcsfontosságú lenne e hatások ellensúlyozásához, és biztosítaná a reformokhoz, a beruházásokhoz és a növekedéshez szükséges támogatást. Az értékelésre egyebek mellett a számottevő geopolitikai feszültségekkel és az erősödő migrációs áramlással összefüggésben kerül sor, amelyek ugyancsak fokozzák a bizonytalanságot.

KÖLTSÉGVETÉSI FEJLEMÉNYEK ÉS KILÁTÁSOK

A 2020. év költségvetési kilátásai a legutóbbi jelentés óta romlottak. Az Európai Bizottság 2020. nyári időközi előrejelzését, valamint a 2020 májusa óta a világjárvány következményeinek mérséklése céljából elfogadott főbb intézkedéseket is figyelembe véve az elsődleges hiány jelenleg a GDP 5,8 %-a körül várható 2020-ban. Az előrejelzésekben egyelőre nem jelenik meg az Államtanács július 14-i nyugdíjhatározata, sem pedig a Számvevőszéknél folyamatban lévő ügy, amelyek együttes költsége a jelenlegi becslések szerint a GDP 0,8 %-a. A költségvetési előrejelzés teljes körű aktualizálására a 2021. évi költségvetésiterv-javaslat értékelésével összefüggésben kerül sor.

A hatóságok a korábbi intézkedések közül egyesek hatályát több hónappal meghosszabbították, emellett számos ideiglenes rendelkezést hoztak a koronavírus-válság kezelésére. Tekintettel arra, hogy a vállalkozásoknak nyújtott visszafizetendő előleg céljára előirányzott 2 milliárd EUR összegű keretet 2020 júliusáig teljes mértékben felhasználták, a kormány úgy határozott, hogy egy szeptemberben esedékes, várhatóan 1 milliárd EUR keretösszegű harmadik pályázati fordulóra is megnyitja a platformot, amelyet az év végéig újabb forduló követhet. Ezenkívül halasztott adózási részletfizetésre is lehetőség

nyílt, amely 2021 januárjától kezdődően legfeljebb 24 részletben teljesíthető. A hatóságok továbbá 2020 májusa óta egy sor új intézkedést is hoztak: 1. a vállalkozások és az önfoglalkoztatók meghatározott árbevétel-csökkenés esetén jogosultak a társasági adóra és a személyi jövedelemadóra fizetendő előleg csökkentésére (ennek várható költségvetési hatása 2020-ban a GDP 0,9 %-a); 2. a csökkentett munkaidős foglalkoztatás és más intézkedések célja a foglalkoztatás fenntartása (várható költségvetési hatása 2020-ban a GDP 0,6 %-a); 3. egyes intézkedések az idegenforgalmat érő hatás enyhítését szolgálják az e célból létrehozott szociálturisztikai programokon, valamint kiterjesztett hirdetési kampányon keresztül; 4. a közlekedés, az italok, az idegenforgalmi csomagok és a mozijegyek héakulcsa átmenetileg 24 %-ról 13 %-ra csökkent; továbbá 5. az elsődleges lakóingatlannal fedezett lakáscélú, fogyasztói és vállalkozási hitelek ideiglenes törlesztőrészlet-támogatási programja a koronavírus-járvány által pénzügyileg érintett adósok számára; a támogatás az elsődleges lakóingatlant terhelő jelzáloghitelnél vehető igénybe. A felsorolt kiegészítő intézkedések várható együttes költségvetési hatása 2020-ban a GDP 1,8 %-ára becsülhető. Szeptember 12-én a jövő évi helyreállítást támogató további ideiglenes rendelkezéseket jelentettek be, amelyek értékelésére a 2021. évi költségvetésiterv-javaslat értékelésével összefüggésben kerül sor.

A hatóságok emellett meghosszabbították azokat a korábban hozott intézkedéseket is, amelyek háztartásoknak és vállalkozásoknak nyújtanak likviditási támogatást. A Görög Fejlesztési Bank 588 millió EUR összeggel megnövelte a kis- és középvállalkozások rendelkezésére álló társfinanszírozási hitelkeretet, amelynek teljes mértéke így 838 millió EUR. Ezenkívül meghosszabbodott a személyi jövedelemadó, a társasági adó és az egységes ingatlanadó megfizetésének határideje is (költségvetési hatással nem jár).

A hatóságok folytatták az ingatlanok értékének országos újrabecslésére irányuló munkát az egységes ingatlanadó (ENFIA) alapjának megállapítása céljából. A 2020 közepéig szóló egyedi kötelezettségvállalás végleges teljesítését 2021 közepére ütemezték át. Az év korábbi időszakában bekövetkezett elkerülhetetlen késedelmek a koronavírus miatti lezárásnak tulajdoníthatók. Az adatgyűjtésre és az adatminőség értékelésére vonatkozó munka, amely alapján végül megállapíthatók a meglévő értékövezetek árai, várhatóan az év végéig fejeződik be. Az egységes ingatlanadó (ENFIA) idei mértékét ennek megfelelően nagyrészt az előző ingatlanadó-értékek alapján állapítják meg. A meglévő értékövezeti rendszer további országos kiterjesztésével a jövő év során kell foglalkozni, átütemezett határideje 2021 közepe.

A költségvetési előrejelzéssel kapcsolatos bizonytalanság továbbra is számottevő. A világjárvány alakulása és a megfékezésére irányuló intézkedések miatt erőteljes bizonytalanság övezi a makrogazdasági fejleményeket, ennélfogva pedig a költségvetés alakulását is. A márciustól kibontakozó koronavírus-járvány mellett Görögország újabb migrációs nyomással és geopolitikai feszültségekkel is küzd, amelyek kapcsán további finanszírozási igények merülhetnek fel. A megromlott gazdasági környezet miatt további kockázatok lépnek fel az állami kezességvállalás kapcsán. Emellett az államháztartásra nézve változatlanul kockázatot jelent az Állami Ingatlantársaság ellen az athéni Fellebbviteli Bíróság előtt egy nemrégen született választottbírósági határozat érvényessége kapcsán folyamatban lévő peres eljárás; a közszolgáltatási kötelezettségek ellentételezése a Görög Posta részére, amely a közeljövőben válhat esedékessé; valamint az állami rendszerbe tartozó nyugdíjasoknak visszamenőleges hatállyal járó kártalanítás kapcsán a Számvevőszéknél folyamatban lévő ügy, továbbá a kiegészítő nyugdíjakról és az időszakos bónuszokról szóló államtanácsi határozat (lásd lent). Pozitívumként elmondható, hogy Görögország várhatóan jelentős forrásokhoz jut az új eszközök, többek között a Helyreállítási és Rezilienciaépítési

Eszköz keretében, amelynek célja az uniós beruházások és reformok támogatása a következő programozási időszakban, azt követően pedig valószínűleg hozzájárul a növekedéshez és az államháztartás helyzetének javításához.

A KÖLTSÉGVETÉSI BEVÉTELEK IGAZGATÁSA

Az állami bevételekkel foglalkozó független hatóság személyi állománya továbbra is szerény ütemben bővült, bár jelentősen elmarad az egyedi kötelezettségvállalás szerinti célértéktől, míg az emberi erőforrások átfogó reformja terén korlátozott előrelépés történt. A második negyedév végi létszám 11 916 fő volt a 2019 végére kitűzött 12 500 fős célhoz képest. Ráadásul a hatóságok olyan jogszabályi rendelkezéseket fogadtak el, amelyek eredményeként a független hatóság munkatársait más szervekhez helyezték át, ami még tovább nehezítette a kitűzött létszámcélok teljesítését. Az emberi erőforrások átfogó reformja, amely a várakozások szerint jelentősen megkönnyíti a független hatóság számára azoknak a magasan képzett munkatársaknak a megnyerését és megtartását, akikre szüksége van, a bértáblára vonatkozó jogszabályok elfogadásától függ. Az európai uniós intézmények arra biztatták a hatóságokat, hogy a következő felülvizsgálati időszakban fogadják el a jogszabályi rendelkezéseket.

A független hatóság informatikai kerete és központja tekintetében az előrehaladás vegyes képet mutat, a következő hónapokban várhatóan további kulcsfontosságú intézkedéseket fogadnak el. Az informatikai keretre vonatkozóan ütemterv készült, a független hatóság elektronikus könyvvezetési és egyéb online szolgáltatásait nyújtó myDATA platform bevezetése pedig várhatóan 2020 októberére fejeződik be. A független hatóság központjának egyetlen helyszínre történő áttelepítésével kapcsolatos tervezés folyamatban van. Az új épület kivitelezésével kapcsolatos közbeszerzési eljárást várhatóan 2021 első negyedévéig megindítják.

Előkészítették a csempészet elleni keret megerősítéséről szóló törvénytervezetet, amely az operatív koordinációs központ operatív kapacitásának megerősítésére vonatkozó rendelkezéseket is tartalmaz, elfogadására várhatóan 2020 októberéig kerül sor. A csempészet elleni erőfeszítéseket összefogó operatív koordinációs központ kapacitását a tisztviselők új kiválasztási folyamatának bevezetésével erősítik meg, amely legfeljebb hat évre növeli a kirendelés időtartamát, ugyanakkor a struktúra továbbra is a független hatóság szerves része marad. Ahhoz, hogy a független hatóság hatékonyan láthassa el a feladatát, fontos az elsődleges és a másodlagos jogszabályok mielőbbi elfogadása, valamint elegendő forrás biztosítása.

A Pénzügyminisztérium hatáskörében ideiglenes bizottság jött létre az adótartozással kapcsolatos jogviták rendezésére. Az elfogadott rendelkezések szerint a bizottság megbízatása 2021 júliusáig tart. Bár a létrejövő megállapodások a várakozások szerint mérséklik az igazságszolgáltatási rendszer terheit, fontos, hogy az új bizottság megbízatását ne hosszabbítsák meg, mivel ez azzal a kockázattal járhat, hogy a független hatóság keretein belül működő Vitarendezési Igazgatósággal párhuzamos rendszer alakul ki.

A világjárvány eddig nem befolyásolta jelentősen a köztartozások behajtását. Az adótartozások behajtására vonatkozó második negyedéves eredményeket még nem tették közzé, a 2020. január–május közötti időszak előzetes havi eredményei alapján azonban összességében nem látszik jelentősebb zavar a fizetési morálban. A korábbi időszakokkal szemben a társadalombiztosítási járulékkövetelések behajtásával foglalkozó közös központ nem teljesítette a koronavírus-járvány előtt kitűzött céljait.

ÁLLAMHÁZTARTÁSI GAZDÁLKODÁS

A koronavírus-járvány hatással volt a hátralékrendezés ütemére, ami fokozta a korábbi végrehajtási nehézségeket. 2020 júniusában a hátralékállomány összege 1,5 milliárd EUR volt, ez 667 millió EUR-val meghaladta a 2019 októberében elfogadott rendezési tervben rögzített célértéket. E fejlemények csak részben tükröznek a munkaintenzív folyamatokban a világjárvány által előidézett zavarokat. A fő okok egyike a feldolgozatlan nyugdíjigény-állomány váratlan megnövekedése, amely miatt nagyobb a 2021 közepéig rendezendő összeg is. A hatóságok kötelezettséget vállaltak arra, hogy 2020 októberének végéig aktualizálják tervüket, és abban részletes információt szerepeltetnek a megnövekedett nyugdíjhátralék rendezéséről. Mindazonáltal egyes döntő fontosságú strukturális intézkedések végrehajtása, többek között a nyugdíjigények feldolgozásának és teljesítésének automatizálása, valamint az egységes társadalombiztosítási alap (e-EFKA) digitalizálása a beszámolók alapján összességében a tervek szerint halad. Emellett a hatóságok több alágazatban egy sor korrekciós intézkedés elfogadásával és végrehajtásával igyekeznek ellensúlyozni az elmaradást, és felzárkóztatni a hátralékrendezési terv teljesítését az eredeti ütemezéshez. Ezek az erőfeszítések különösen a nyugdíjellátás, az egészségügyi ellátás és a költségvetésen kívüli források területére, valamint a nyomon követés informatikai eszközeinek tökéletesítésére irányulnak. A hatóságok várakozásai szerint az intézkedések hatása már érzékelhető lesz az augusztusi adatokban, amelyek értékelésére a következő megerősített felügyeleti jelentésben kerül sor.

A Görög Számvevőszék által a fizetési rendszer javítása érdekében javasolt strukturális reformok folyamatban vannak, végrehajtásukra 2021 közepéig szóló egyedi kötelezettségvállalás vonatkozik. Az egészségügyi ágazat központi beszerzési rendszerének digitalizálása kapcsán továbbra is vannak megoldásra váró kihívások. A hatóságok új jogszabályt véglegesítenek, amely a közigazgatás belső kontrolljának valamennyi releváns szempontját egyetlen jogi eszköz keretében kezeli, ami jelentős előrelépés. Ezenkívül zajlik az elszámolás új informatikai keretének kialakítása is, amellyel a hatóságok a pénzforgalmi folyamatokat kívánják továbbfejleszteni.

A hatóságok folytatták a pénzmozgások nyomon követését szolgáló egységes kincstáriszámla-rendszer teljes körű kialakításához szükséges lépések végrehajtását, míg a pénzforgalmi előrejelzéssel kapcsolatos intézkedések végrehajtása, amelyre 2020 közepéig szóló egyedi kötelezettségvállalás vonatkozik, a koronavírus-járvány miatt késik. Az egységes kincstáriszámla-rendszer működik, a nem csatlakozó szervezetek aránya a teljes likviditás szempontjából jelentéktelen. A Pénzügyminisztérium 2020 októberéig értékeli a szervezetek megfelelőségét a likviditási tartalékolás szabályainak, amivel gyakorlatilag teljesül az egyedi kötelezettségvállalás vonatkozó része. Javasolt, hogy a hatóságok hozzanak létre célzott eszközöket a megítélésük szerint kockázatnak kitett szervezetek szoros figyelemmel kísérésére. Tovább folytatódott a papíralapú kifizetési megbízások felváltása elektronikus formátummal. Ezzel szemben a pénzforgalmi előrejelzés folyamatban lévő kísérleti projektje a koronavírus-járvány miatt késik, ismételt értékelésére a következő jelentésben kerül sor.

A számlatükörreform, amelyre 2021 közepéig és 2022 közepéig szóló kötelezettségvállalás is vonatkozik, összességében a tervek szerint halad, a közberuházási költségvetésben való végrehajtása azonban továbbra is megoldásra vár. A számlatükörreformot támogató új informatikai rendszer beszerzése folyamatban van; a hatóságok további lépésekkel támogatták a reform előrehaladását. A számlatükör osztályozásával kapcsolatos munka a teljesítményalapú költségvetés-tervezési keretnek

megfelelően zajlik. Vannak eredmények emellett az egységes számlatükör besorolási rendszerének a közberuházási költségvetés végrehajtásában való alkalmazása terén is, miközben a költségvetés kidolgozása egyelőre még egy kevésbé részletes besorolási rendszert követ. A hatóságok vállalták, hogy az Európai Bizottság technikai támogatásával megvizsgálják a fejlesztések lehetséges irányait.

A hatóságok jogszabály-módosítást készítenek elő a közbeszerzést érintő legégetőbb kérdések megoldására, és megtették a kezdeti lépéseket egy új, a 2021–2025 közötti időszakra szóló közbeszerzési stratégia elfogadása felé, amely hozzájárul az állami erőforrások fenntarthatóbb és hatékonyabb felhasználásához. A koronavírus jelentősen befolyásolta a jogszabály elfogadásának ütemezését, amelyre a tervek szerint október végéig kerülne sor. A tervezett jogszabály a közbeszerzés jogi keretének több fontos kérdését érinti. Teljes körű és időszerű elfogadása kulcsfontosságú arra tekintettel, hogy a közbeszerzés meghatározó szerephez jut majd a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz keretében elérhető források hatékony kezelésében is. Ennek érdekében javasolt, hogy a hatóságok fogadjanak el cselekvési tervet az új keret végrehajtására. Az Egységes Görög Közbeszerzési Hatóság felügyeletével bizottság jött létre, amely a Koordinációs Főtitkárság támogatásával dolgozik az új stratégián. Ütemterv készült, amely mentén 2021 februárjáig elkészülnek a végleges stratégiai és cselekvési tervek.

A hatóságok megkezdték azoknak az elfogadott intézkedéseknek a végrehajtását, amelyek a beruházási költségvetés elmúlt években megfigyelhető sorozatos alulteljesítésének kezelésére irányulnak. A stratégiai projektlista kezelőjének jellemzőiről és szerepéről, valamint megvalósításának ütemezéséről 2020 júliusában született megállapodás. Ez a Kormányzótanács által koordinált független egységként jön létre, és a 10 millió EUR-nál nagyobb értékű, kiemelt infrastrukturális projektekkel foglalkozik majd. E projektek előkészítését és végrehajtását segíti a projekt-előkészítő eszköz. Ennek pozícionálását és részletes jellemzőit jelenleg dolgozzák ki. Fontos, hogy az eszköz pozícionálása biztosítsa a már meglévő független intézmények jogainak és hatásköreinek védelmét. A felsorolt intézkedések, köztük a közberuházási költségvetés jobb nyomon követésére és előrejelzésére irányuló lépések célja a rendelkezésre álló erőforrások lehető legjobb felhasználása és az uniós források gyorsabb lehívása, emellett a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz hatékony felhasználásában is kulcsszerepet játszanak. Bár végrehajtásuk segítő hatása csak középtávon érvényesül, a közberuházási költségvetés idei és a következő években történő teljesítése szempontjából előnyös lesz, hogy az uniós források felhasználása a jelenlegi programozási időszak előrehaladásával erőteljesebbé válik, valamint az, hogy a világjárvány kezelésére irányuló egyes intézkedéseket is a közberuházási költségvetésből finanszíroznak.

A közberuházási költségvetés jobb nyomon követésére és előrejelzésére irányuló 2019. évi cselekvési terv végrehajtása a tervezett ütemben halad. A felelős minisztériumok közötti gyakoribb és bővebb tartalmú adatcsere megvalósult, emellett más intézkedések végrehajtása is a tervek szerint történik. Bár a koronavírus-járvány kisebb elmaradásokat okozott, a hatóságok ezek pótlását az eredeti ütemezés keretében tervezik.

ÁLLAMADÓSSÁG-FINANSZÍROZÁS

A görög államkötvényhozamok és hozamfelárak a válság utáni mélypontokat közelítő szintre mérséklődtek. 2020. május eleje óta a hosszú lejáratú kötvények német államkötvényekhez viszonyított hozamfelára mintegy 250 bázisponttal csökkent, és augusztusban az 5 éves futamidő esetében 1 százalékpont alatt stabilizálódott. A kedvező

finanszírozási feltételeket kihasználva, amelyeket az is támogatott, hogy az eurórendszer görög állampapírokat vásárolt, az Államadósság-kezelő Ügynökség 2020 júniusában 10 éves kötvényt bocsátott ki. A kötvényaukció 2020 szeptemberében ismét sikeresen nyílt meg.

A kedvező finanszírozási feltételek, valamint a jelentős készpénztartalékok tompítják a továbbra is számottevő finanszírozási kockázatok hatását. A költségvetés finanszírozási igényei a legutóbbi jelentés óta erőteljesen nőttek a romló makrogazdasági környezet, a világjárvány gazdasági költségeinek visszafogását célzó intézkedések, valamint a nyugdíjasoknak fizetett kártalanítás nyomán (lásd lent). Az államháztartás készpénztartaléka továbbra is jelentős, a június végi állomány meghaladta a 31 milliárd EUR-t. Az elégséges mértékű készpénztartalék fenntartása a növekedési stratégia kidolgozásával együtt elősegíti a befektetői hangulat javítását.

SZOCIÁLIS JÓLÉT

A hatóságok előrelépést tettek az egységes társadalombiztosítási alap (EFKA) létrehozása terén, amelyre 2020 közepéig szóló egyedi kötelezettségvállalás vonatkozik. Többek között 2020 végéig várhatóan megvalósul az alap digitális transzformációjával létrejövő e-EFKA. Az állami és a kiegészítő nyugdíjfunkciók összevonásának első szakasza lezárult, az alkalmazottak fizikai áthelyezése pedig, amelyet eleinte a világjárvány késleltetett, a tervek szerint az év végéig megtörténik. A kötelezettségvállalást ennek megfelelően 2020 végére ütemezték át. Az ezt követő lépéseket, köztük egyes regionális irodák létrehozását 2021 közepéig kell végrehajtani. A nyugdíjigények digitális feldolgozása jelenleg a kísérleti szakaszban tart, a hatóságok azonban határozottan állítják, hogy az elsődleges nyugdíjigények 30 %-os digitális feldolgozására vonatkozóan 2020. június végéig kitűzött cél teljesült.

A közelmúltban hozott államtanácsi határozat értelmében az igényt benyújtó nyugdíjasok a 2012. évi nyugdíjcsökkentés tekintetében kártalanításra jogosultak a 2015 júniusa és 2016 májusa közötti időszakra. A teljes részletességű bírósági határozat közzététele több hetet is igénybe vehet, azt viszont már bejelentették, hogy a kártalanítás az előző államtanácsi határozat 2015. júniusi közzétételétől a 2016. évi reform 2016. májusi végrehajtásáig terjedő 11 hónapos időszakra vonatkozik. A kormány úgy döntött, hogy az esetleges későbbi kereseteket megelőzve igény benyújtásától függetlenül minden magánnyugdíjpénztári tagot kártalanít az elsődleges nyugdíj csökkentéséért. A kártalanítás a GDP 0,5 %-ának felel meg. A kormány emellett arra is ígéretet tett, hogy a Számvevőszék által egyidejűleg tárgyalt ügy lezárását követően az állami rendszerbe tartozó nyugdíjasok is kártalanítást kapnak, amelynek következtében a kártalanítás teljes költsége a GDP 0,8 %-ára emelkedik. Az, hogy a kiegészítő nyugdíjak és az időszakos bónuszok korábbi csökkentése tekintetében is indokolt-e a kártalanítás, a részletes számvevőszéki határozat közzétételét követően állapítható meg egyértelműen. A kártalanítás egyszeri kifizetésként jár, amely nem érinti a nyugdíjrendszer jelenlegi működését, valamint a jövőbeli nyugdíjkiadásokat. A Számvevőszék egy másik közelmúltbeli határozata kapcsán, amely megállapította, hogy a fiatalkorú gyermeket nevelő férfi köztisztviselők korkedvezményes nyugdíjazásra jogosultak, a hatóságok nem számolnak jelentős hatással.

A 2020 tavaszán kitört koronavírus-járványra reagálva a hatóságok a járvány kezelése érdekében a digitális eszközök szélesebb körű alkalmazását is beleértve jelentősen megerősítették az egészségügyi ellátórendszert. Ennek keretében megnövelték a rendelkezésre álló intenzív ágyak számát, az orvosokat és ápolókat is beleértve mintegy ötezer fővel bővítették a személyi állományt, továbbá fejlesztették a telemedicinát is. A felsorolt intézkedések korai végrehajtásának köszönhetően Görögország az első hullámban sikeresen

megfékezte a vírus terjedését. Görögország emellett számos digitális eszközt is bevezetett, amelyek a világjárvány végét követően is hasznosíthatók.

Az egészségügyi alapellátási rendszer átalakítása, amelyre 2020 közepéig szóló egyedi kötelezettségvállalás vonatkozik, hosszabb idő alatt teljesül, ami részben egyes fő elemeinek módosított megvalósítását tükrözi, másrészt pedig a világjárvánnyal kapcsolatos válaszintézkedések irányítása miatt elkerülhetetlen késésnek tudható be. A jogszabály-módosítások egyelőre a tervezeti szakaszban járnak, elfogadásuk azonban várhatóan 2021 tavaszáig megtörténik. A 2018-ban indult reform célja az egészségügyi alapellátás átfogó rendszerének létrehozása, amelyben a teljes lakosság számára kötelező a háziorvosi regisztráció, a háziorvos pedig a beteg elsődleges kapcsolattartójává válik, aki egyben kötelező kapuőri szerepet is ellát. A rendelkezésre álló információk alapján a reform elemeinek többségét újratervezik, a rendszer bevezetését pedig az új megvalósítási modell kialakításáig felfüggesztik. Javasolt, hogy a hatóságok gyorsítsák fel a kötelező regisztráció és kapuőri szerep bevezetését, amelyeknek a megállapodás szerint bármilyen új rendszerben központi elemként kell megjelenniük a stabil és jól működő egészségügyi alapellátási rendszer sikeres létrehozásának kulcsaként. Elősegítik az egyenlő hozzáférés biztosítását, továbbá megvédik a lakosságot a kínálatvezérelt kereslettől és az azzal járó elkerülhető anyagi megterheléstől, amely egyre aggasztóbb a jelenlegi rendszerben. Az egészségügyi alapellátási hálózat bevezetésének folytatását a hatóságok leghamarabb 2021 tavaszán tervezik, mivel rövid távon az erőfeszítéseket az abból adódó jelenlegi kihívás megoldására kell összpontosítani, hogy az állami egészségbiztosítási rendszerben több szerződött háziorvos álljon rendelkezésre. A reform a koronavírus-válság fényében még inkább relevánssá vált arra a kulcsszerepre tekintettel, amelyet az egészségügyi alapellátási egységek, köztük az újonnan és gyorsan kialakított mobil egységek (KOMY-k) töltöttek be a világjárvány kezelésének eddigi támogatásában.

A központosított beszerzés, amelyre 2020 közepéig szóló egyedi kötelezettségvállalás vonatkozik, részlegesen már megvalósult, emellett folyamatban van a Nemzeti Egészségügyi Közbeszerzési Hatóság általános kialakítása, amely azonban a világjárvány okozta késedelmek miatt még befejezésre vár. A központosított beszerzéseket jelenleg többnyire regionális szinten bonyolítják; egyeseket központi szinten véglegesítenek, bár ez nagyrészt az előző rendszerben indult eljárásokat érinti. A Hatóság új jogi keretét meghatározó jogszabálytervezetet véglegesítették, elfogadását az év végéig tervezik. A hatóságok átadták a 2020-ban indítandó közbeszerzésekre vonatkozó operatív tervet is, amely szerint továbbra is elérhető az összes kórházi kiadás 40 %-ának központi közbeszerzés keretében történő teljesítése, amelyre 2022 közepéig szóló egyedi kötelezettségvállalás vonatkozik, a hatóságok pedig 2021 első negyedévére 30 %-os arány elérését tervezik. Az európai uniós intézmények arra biztatták a hatóságokat, hogy nyújtsanak további támogatást a reformhoz azzal, hogy 2021 januárjától újraindítják az árfigyelő rendszert, amely ellenőrzési eszközként a nagyobb átláthatóságot és hatékonyságot szolgálja. Egyelőre változatlanul kihívást jelent a Hatóság munkájához szükséges szakképzettségű munkatársak toborzása, ezt azonban megkönnyítheti az új jogi keret, amelyet a következő hónapok során rögzítenek jogszabályban.

Az egészségügyi kiadások kapcsán aggodalomra adnak okot az egyre nagyobb összegű visszakövetelések, valamint azok késedelmes behajtása. A korábban elfogadott strukturális intézkedések megerősítése és egységes végrehajtása segítené a hatékonyságot és a színvonalas egészségügyi ellátáshoz való hozzáférést. Szemléltetésképpen: a gyógyszerekkel kapcsolatban 2019-ben visszakövetelt összeg 2018-hoz képest 36 %-kal, 2017-hez képest közel 65 %-kal volt magasabb. Az egészségügyi ellátást

nyújtó intézmények esetében a 2018. és 2019. évre vonatkozóan visszakövetelt összegek behajtása várhatóan 2020 novemberéig kezdődik meg. Az európai uniós intézmények arra biztatják a hatóságokat, hogy 2020 októberéig fogadják el azoknak a jogalkotási és közigazgatási eljárásoknak a véglegesítéséhez szükséges jogszabályokat, amelyek a visszakövetelés költségvetési hitelességének megőrzése érdekében lehetővé teszik annak megkezdését, továbbá a visszakövetelés jelenlegi meghatározásának felülvizsgálatával törekedjenek kockázatmegosztási elem bevezetésére, valamint annak ösztönzésére, hogy az új visszakövetelések elkerülhetők legyenek, továbbá a kínálatvezérelt kereslet mérséklésével visszaszoríthatóvá váljanak az igénybe vevők általi jelentős közvetlen fizetések.

A szociális szolidaritási jövedelem munkaerőpiaci reintegrációval kapcsolatos harmadik pillérének kialakítását a koronavírus-válságra tekintettel módosítják, az új keret országos végrehajtását pedig, amelyre 2019 végéig szóló egyedi kötelezettségvállalás vonatkozik, 2020 őszére ütemezik át az egészségügyi fejleményektől függően. 2019 során országszerte 32 településre kiterjedő kísérleti projektre került sor, amelynek célja szociális támogatások és munkaerőpiaci aktivizálási szolgáltatások nyújtása volt. A kísérleti projekt tapasztalatainak értékelése a 2020. évi országos végrehajtás fényében történt. A koronavírus-járvány miatt azonban az állami foglalkoztatási szolgálat (OAED) folyamatait az új helyzethez kellett igazítani, ezzel összefüggésben pedig az új keret országos bevezetésének feltételeiben is korrekcióra volt szükség. A bevezetés várhatóan 2020 őszén indul.

A helyi tömegközlekedési támogatások rendszerének felülvizsgálata kapcsán, amelyre 2020 közepéig szóló egyedi kötelezettségvállalás vonatkozik, 2020 júliusában elfogadták az új rendszerre vonatkozó elsődleges jogszabályt. Jelenleg előkészítés alatt állnak a 2020 szeptemberében elfogadni tervezett másodlagos jogszabályok, amely lehetővé teszi a támogatott tömegközlekedési menetjegyek utáni rendszeres és objektív térítést az Athénban és Szalonikiben működő szolgáltatók részére.

A rokkantsági ellátások keretének reformja az előzőleg elfogadott átalakítási terv szerint halad, amelyre 2019 közepéig szóló egyedi kötelezettségvállalás vonatkozik, befejezése azonban tovább tart. Szakpolitikai dokumentum elfogadása 2020 szeptemberében, kísérleti projekt indítása 2021 elején várható. Az igénylések elektronikus feldolgozási rendszere három régióban már elérhető, a rokkantság megállapítását végző központok működését azonban érintette a világjárvány.

A PÉNZÜGYI ÁGAZAT ALAKULÁSA

A pénzügyi ágazat viszonylag jól viselte a koronavírus-járvány első hatásait az arra irányuló hatósági és uniós szintű erőfeszítések nyomán, hogy az érintett vállalkozások továbbra is hozzáférjenek a finanszírozási eszközökhöz. A pénzügyi piacok likviditása és a gazdaság finanszírozása folyamatos maradt, a bankok pedig a hosszú lejáratú, fedezetlen finanszírozás megnövekedett költsége ellenére is kezelhető szinten tudták tartani a finanszírozási költségeket. Ezt megkönnyítette, hogy az eurórendszer hosszabb távú refinanszírozási műveleteihez enyhébb feltételek kapcsolódtak, továbbá átmenetileg enyhültek az eurórendszer hitelműveleteihez kapcsolódó, biztosítékeszközökre vonatkozó követelmények is, ideértve különösen a görög állampapírok biztosítékként történő elfogadására vonatkozó mentességet. A 2020. júliusi adatok szerint a nem pénzügyi vállalatok banki hitelezése már fellendülőben van, a jogi személyiséggel nem rendelkező kisvállalkozásoké pedig ugyancsak gyors ütemben tért vissza a pozitív tartományba, mérsékelve a lakossági bankhitelek folyamatos visszaesését. Ez egyaránt tükrözi a vállalkozások likviditásitartalék-képzési törekvéseit, valamint azt, hogy a szükséghelyzeti

támogatási intézkedések keretében megkezdődtek a folyósítások. A Görög Fejlesztési Bank két programot is indított a görög vállalkozások számára: a kezességvállalási rendszer és az új vállalati hitelekhez kapcsolódó kamattámogatási rendszer erős keresletet támasztott. Emellett az életképes vállalkozások – többségükben kis- és középvállalkozások – közvetlen kamattámogatást kaptak meglévő teljesítő hiteleikre. Ezek az intézkedések várhatóan elősegítik a vállalati hitelezés bővülését a következő hónapokban.

A bevezetett hitelmoratórium a felügyeleti hatóság által bejelentett rugalmassági mechanizmussal együtt azt jelzi, hogy a világjárványnak idén mérsékelt hatása lesz a banki hitelportfóliók minőségére. A teljes banki hitelállomány több mint 10 %-át érintik a moratóriumok, amelyek egyelőre december 31-ig maradnak érvényben. A négy rendszerszempontból jelentős bank a 2020. első negyedéves eredményben jelentősen magasabb összegű értékvesztést számolt el, a céltartalékképzési igények teljes mértéke azonban csak a moratóriumok lejáratát követően állapítható meg egyértelműen, ami 2021-re nézve lefelé mutató kockázatot hordoz. Az erőteljesebb céltartalékképzés kedvezőtlenül érintheti a görög bankok egyébként is rossz jövedelmezőségi kilátásait.

Az alacsony jövedelmezőség és a soron következő értékpapírosítások költsége a közeljövőben a tőkehelyzet tekintetében kihívások elé állíthatja a bankokat. A bankok átlagos elsődleges alapvető tőkemegfelelési mutatója a 2019. végi 15,9 %-ról 2020 első negyedévében 14,6 %-ra csökkent, de továbbra is megfelelt a tőkekövetelményeknek. A csökkenés elsősorban a minden év első negyedévében alkalmazott átmeneti prudenciális szabályok érvényesítésének tulajdonítható. Ezt követően a bankok tőkehelyzetének egyaránt el kell viselnie a szabályozás további tervezett változásait, valamint középtávon a nemteljesítő hitelek soron következő értékpapírosítását. A banki tőkeminőség a halasztott adójóváírások jelentős összege miatt változatlanul alacsony, ugyanakkor az állam és a bankok kapcsolata még szorosabbá válhat a következő hónapokban.

Bár a nemteljesítő hitelek állománya 2020 elején tovább csökkent, a koronavírus-válság eszközminőségre gyakorolt esetleges negatív hatása csak a moratóriumok lejáratát követően válhat nyilvánvalóvá. A görög bankok nemteljesítő hitelállománya 2020 első negyedévében is csökkenő tendenciát követett, aránya 2020 márciusára 39,6 %-ot ért el, a második negyedévben pedig további csökkenés várható, amint a Herkules-program keretében végrehajtott első értékpapírosítás ([6]) pozitív hatása formálisan is érvényesül. Mindennek ellenére a világjárvány érinti a nemteljesítő hitelállomány csökkentésére irányuló banki stratégiákat, a bankok viszont továbbra is csekély belső kapacitással rendelkeznek a hitelek gazdaságos átstrukturálására.

Az alábbiakban felsorolt intézkedések nyomon követése és értékelése a pénzügypolitika területére vonatkozó folyamatos kötelezettségvállalás keretében történik.

- **A hatóságok rövidesen a fizetésképtelenség jogi keretét érdemben átalakító javaslatot szándékoznak a Parlament elé terjeszteni.** Az új fizetésképtelenségi kódex egyesíti a vállalatok és a magánszemélyek fizetésképtelenségi rendszerét, és átülteti a megelőző

([6]) Az ügyletben 7,5 milliárd EUR értékű, főként nemteljesítő kitettségekből álló portfólió értékpapírosítására került sor. Ennek során a Herkules-program keretében rendelkezésre álló 12 milliárd EUR összegű teljes keretből 2,4 milliárd EUR összegben vettek igénybe állami kezességet. A program, amely önkéntes jelleggel valamennyi bank számára elérhető, 2019 októberétől kezdődően 18 hónapig tart. További két rendszerszempontból jelentős banknál folytatódnak a program keretében tervezett értékpapírosítások megkönnyítésére irányuló előkészületek, amelyek célja az ügyletek 2021 első negyedévéig történő lebonyolítása.

szerkezetátalakítási keretekre vonatkozó uniós jogszabályokat. Általános célja az adósságelengedés felgyorsítása, a hitelezőknek járó visszatérítés gyorsabbá tétele, valamint megelőző szerkezetátalakítási keretek révén az életképes vállalkozások megtartása. A nemzetközi gyakorlatban bevált módszerekből merítő rendszer a várakozások szerint az eljárási követelmények egyszerűsítésével és elektronikus platform használatával hatékonyabbá teszi az átstrukturálást. A 2021. január 1-jén hatályba lépő kódex jelentős mennyiségű másodlagos jogszabály elfogadását követeli meg, amelyek egyrészt a reform egyes szempontjait, másrészt az informatikai platform kiépítését határozzák meg – mindkettő folyamatban van.

- **A hatóságok ugyanakkor lehetővé tették az elsődleges lakóhely védelmét biztosító rendszer és a peren kívüli adósságrendezési rendszer megszűnését, amellyel egyidejűleg alternatív szociális védelmi rendszereket hoztak létre a kiszolgáltatott helyzetben lévő adósok számára.** Az említett két rendszer a terveknek megfelelően 2020. július 31-én, illetve 2020. április 30-án hatályát vesztette. A fizetésképtelenség jogi keretének átalakításával párhuzamosan a kormány új szociálpolitikai eszközök bevezetésével támogatja a kiszolgáltatott helyzetben lévő adósokat. Az előzetes csődeljárás keretében a kiszolgáltatott helyzetben lévő adósok, akiknek az elsődleges lakóingatlanához hitel kapcsolódik, és akik hirtelen elveszítették a jövedelmüket, ideiglenes támogatásra lesznek jogosultak, amely a várakozások szerint elősegíti a nemteljesítő hitelállomány csökkentését, valamint annak megelőzését, hogy újabb hitelek váljanak nemteljesítővé. A morális kockázattal kapcsolatos aggályok elhárítása érdekében a támogatást a jogszabályban rögzített feltételekkel a teljesítő és a nemteljesítő hitellel rendelkező, kiszolgáltatott helyzetben lévő adósok egyaránt igénybe vehetik, kivéve azokat a nemteljesítő adósokat, akiknek a hitelét egy évnél régebben felmondták. Ezenkívül a kódex speciális visszlízingrendszert vezet be, amely a nehéz helyzetbe került, a jogosultsági feltételeknek megfelelő adósok számára lehetővé teszi, hogy elsődleges lakóingatlanukat bérlőként használják tovább, amelyhez ráadásul támogatást is kaphatnak. A bérletidíj-támogatás meglévő rendszerét kiterjesztő megoldást magánszektorbeli szervezeten keresztül valósítják meg. A magánszektorbeli ügynökség a finanszírozási eszközökhöz való hozzáférése támogatásához szükség esetén állami kezességet vehet igénybe.

- **A hatóságok ezenkívül rövidesen olyan intézkedéseket is a Parlament elé terjesztenek, amelyek célja, hogy gyorsítsák a fizetésképtelen háztartásokkal kapcsolatos ügyhátralék feldolgozását, amely a járvány során felfüggesztett bírósági eljárások eredményeként tovább halmozódott.** Ezek között kiemelten említendő a távtárgyalások automatikus átütemezésére szolgáló elektronikus platform bevezetése és az eljárások egyszerűsítése; ezenkívül a jogosultság ellenőrzését és a szándékosan nemfizetők kiszűrését segítő elektronikus platform is az intézményi hitelezők rendelkezésére áll, az ügyhátralék feldolgozása tekintetében azonban mindeddig nincsenek érdemi eredmények. Időközben az ügyhátralék tovább halmozódott amiatt, hogy a koronavírus-járvány kitörését követően felfüggesztették a bírósági eljárásokat. Bár a világjárvány kedvezőtlenül érintette az ügyhátralék 2020. második negyedévi alakulására vonatkozó adatszolgáltatást, az Igazságügyminisztériumon belül a közelmúltban létrehozott Igazságügyi Statisztikai Csoport informatikai eszközökkel megkönnyítheti a megbízható adatok összesítését, feldolgozását és egységes bemutatását.

- **A hatóságok több olyan intézkedés elfogadását tervezik, amelyek célja az elektronikus árverési platform felhasználóbarátabbá tétele és működőképességének javítása, valamint a kapcsolódó folyamatok megkönnyítése.** Az intézkedések

elfogadására várhatóan 2020 októberében kerül sor; többek között az árverési tisztviselők számára kötelező lesz, hogy az elektronikus árverési platformra feltöltsék az ingatlan értékelését és fotóit. További intézkedéseket a Polgári Eljárásjogi Kódex módosítása keretében vezetnek be (lásd lent). A bíróságok és közjegyzői hivatalok koronavírus-járvány miatti bezárása következtében leálló elektronikus árverések lebonyolítása szeptember 1-jével újraindult, a hatóságok azonban a kiszolgáltatott helyzetben lévő adósok esetében 2020. december végéig fel kívánják függeszteni az árveréseket a fizetésképtelenségre vonatkozó jogszabályok és a kapcsolódó szociálpolitikai intézkedések 2021. januári hatálybalépésére tekintettel.

- **A lehívott állami kezességekkel kapcsolatos ügyhátralék feldolgozását illetően a hatóságok intézkednek a világjárvánnyal összefüggő elmaradások teljes pótlása érdekében, emellett vállalják, hogy előreütemezik a feldolgozást és a kifizetéseket.** A hatóságok módosították az ügyhátralék feldolgozására vonatkozó, 2020 második felére szóló célértéket, amely több mint ellensúlyozza az év első felének elmaradásait, ugyanakkor 33 %-kal megnöveli a teljes 2020. évi célkitűzést. A hatóságok terv szerint haladnak a strukturális fejlesztésekkel is, ideértve többek között az elektronikus irattárról szóló miniszteri határozatot, a helyi adóhivatalokkal való kölcsönös átjárhatóságot, valamint a személyi állomány áthelyezését.

- **A Polgári Eljárásjogi Kódex célzott módosításainak elfogadására irányuló munka folyamatban van.** A szövegező bizottság várhatóan 2021. január végéig nyújt be jogszabálytervezetet, amely alapján a módosított kódex elfogadására 2021. február végéig, hatálybalépésére pedig 2021 szeptemberében kerül sor. A módosítások többek között az elektronikus árverésekkel kapcsolatos árkiigazítási kérelmekkel összefüggő kérdéseket érintik.

- **A halasztott adójóváírásokra vonatkozó elsődleges jogszabályok operatív hatékonyságot biztosító célzott módosítását a Parlament elé terjesztették, elfogadására várhatóan hamarosan sor kerül.** Az intézkedés célja, hogy minden esetben biztosítsa a banki tőke veszteségviselő képességét. A halasztott adójóváírások – különösen bankszanálás során történő – alkalmazásával kapcsolatos további technikai és eljárási szempontokat adott esetben másodlagos jogszabályok pontosítják.

A Görög Pénzügyi Stabilitási Alap fokozott erőfeszítésekkel támogatja a rendszerszempontból jelentős bankokat abban, hogy a jelenlegi, járvány sújtotta környezetben is megvalósíthassák a nemteljesítő hitelállomány csökkentésére és üzletfejlesztésre vonatkozó céljaikat. Az Alap javaslatának megfelelően a hatóságok úgy módosították az irányadó jogszabályt, hogy az védje az Alap tulajdonosi jogait olyan esetekben, amikor a folyamatban lévő értékpapírosítási ügyletekkel összefüggésben rendszerszempontból jelentős bankok átalakulására kerül sor ([7]).

MUNKAERŐPIAC

A hatóságok 2020 júniusában a csökkentett munkaidős foglalkoztatásra vonatkozóan új, szélesebb körű átmeneti rendszert vezettek be (SYNERGASIA), amelynek keretében a vállalkozások rugalmasan alakíthatják a munkaidőt, valamint a munkavállalóknak a le nem dolgozott munkaórákért járó kompenzációt. A várakozások szerint a rendszer fontos

([7]) A jogszabály-módosításra az azzal kapcsolatos jogbizonytalanság elhárítása miatt volt szükség, hogy az Alap a nemteljesítő hitelek egyes nagy értékű értékpapírosításainak megkönnyítését szolgáló bankátalakításokat követően létrejött szervezetekben is érvényesítheti-e a jogszabályban biztosított jogait.

szerepet játszik majd abban, hogy a munkaerőpiac alkalmazkodhasson a koronavírus-járvány okozta sokkhatáshoz. A becslések szerint 440 millió EUR költségű rendszer a szükséghelyzeti munkanélküliségi kockázatokat mérséklő ideiglenes támogatást nyújtó európai eszközből (SURE) jogosult finanszírozásra, amelynek keretében a Bizottság 2,7 milliárd EUR összegű pénzügyi támogatás elkülönítését javasolta a Görögország javára.

A munkajogi kodifikációs folyamat keretében a meglévő munkaügyi jogszabályok egyes szempontjainak felülvizsgálatára és korszerűsítésére kerül sor. Ez magában foglalja többek között a munkavégzés új formáit (platformalapú munkavégzés, megosztásalapú gazdaság) szabályozó új keret kialakítását, valamint a helyszíni szemle és a békéltetés feladatainak különválasztására irányuló, a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal ajánlásainak megfelelő módosításokat. A munkaügyi jogszabályok Parlament elé terjesztésére várhatóan 2020 októberében, a kodifikációra 2020 novemberében kerül sor.

A hatóságok folytatják átfogó oktatáspolitikai terveik végrehajtását, ennek keretében 2020 júniusában elfogadták az állami iskolák reformját, továbbá jelentős előrelépésre került sor a szakképzés területén is. Az állami iskolák korszerűsítéséről szóló törvényjavaslat célja többek között a humán készségek, a digitális jártasság, az idegennyelv-tanulás, valamint az iskolai egységek értékelésének előmozdítása. Ezzel párhuzamosan a jelenleg kidolgozás alatt álló átfogó szakképzési reform célja a nyújtott oktatás színvonalának javítása, az e képzési irányt választó hallgatók arányának növelése, továbbá a szakoktatás és az élethosszig tartó tanulás, valamint a munkaerőpiaci igények kapcsolatának javítása. A szociális partnerekkel történt egyeztetés alapján kidolgozott reform szakképző líceumok létrehozását, új tantervek kidolgozását, valamint a munkaerőpiac jobb diagnosztikáját tűzi ki célul. A reform további fontos eleme a továbbképző intézmények akkreditációja és minőség-ellenőrzése. A reform részeként továbbá a hatóságok továbbfejlesztik a tanulószerződéses gyakorlati képzés kereteit is.

TERMÉKPIACOK ÉS VERSENYKÉPESSÉG

A hatóságok tovább dolgoznak azokon a gazdasági keretfeltételek javítására irányuló főbb kezdeményezéseken, amelyek célja a versenyképesség javítása és a gazdasági helyreállítás megalapozása a koronavírus-járványt követően. Ennek érdekében rövidesen véglegesítik az új növekedési stratégiát, amely a szakpolitikai kulcsterületeken bevezetett reformintézkedésekkel járul hozzá a magánszektor termelékenységéhez és a fenntartható növekedés eléréséhez.

A beruházások engedélyezésének reformja a késések ellenére is megfelelően halad előre. A hatóságok jóval a **2021 közepéig szóló egyedi kötelezettségvállalás** határideje előtt elvégezték a környezetterhelési osztályozási rendszer módosítását, illetve megszüntetését. Továbbá:

- A helyszíni szemlékre vonatkozó keretjogszabály végrehajtása, amelyre **2020 közepéig szóló egyedi kötelezettségvállalás** vonatkozik, a megállapodás szerinti prioritási területeket illetően egyenletesen halad előre annak ellenére is, hogy a munka egy része még elvégzésre vár. Az európai uniós intézmények arra biztatták a hatóságokat, hogy a következő jelentésig dolgozzanak ki ütemtervet a munka elvégzésére, ezen belül a végrehajtáshoz szükséges összes jogszabály elfogadására. A hatóságok vállalták, hogy 2021 végéig a fennmaradó négy területre is kiterjesztik a keretet. Teljes körű bevezetése jelentős előrelépés volna, mivel anélkül mérsékelné az előzetes ellenőrzési igényt, hogy veszélyeztetné az egészségre és a biztonságra vonatkozó normák érvényesülését.

- A beruházásengedélyezési eljárások egyszerűsítése, amelyre **2020 közepéig szóló egyedi kötelezettségvállalás** vonatkozik, késedelemmel ugyan, de halad előre. A hatóságok elfogadták az elsődleges termelőágazat egyszerűsítésére vonatkozó elsődleges jogszabályokat, amelyeket várhatóan hamarosan követnek a másodlagos jogszabályok is. A fennmaradó ágazatok többségére vonatkozó egyszerűsítési javaslatokat benyújtották, az elsődleges jogszabályok elfogadása rövidesen várható. Javasolt, hogy a hatóságok a következő jelentésig minden ágazatra vonatkozóan dolgozzanak ki ütemtervet a szükséges másodlagos jogszabályok elfogadására, valamint a fennmaradó tevékenységek egyszerűsítésére.

- Végül, a beruházásengedélyezési keretet támogató informatikai rendszer bevezetése, amelyre **2019 végéig szóló egyedi kötelezettségvállalás** vonatkozik, a pályázati eljárás során felmerült komplikációk miatt késik. Ennek ellenére további bírósági fellebbezés hiányában a hatóságok várhatóan hamarosan aláírják a szerződést.

Az üzleti környezet kulcsfontosságú, a pénzügyi támogatási programok keretében kezdeményezett reformjainak végrehajtása folytatódik, egyes területeken a koronavírus-járvány miatti késésekkel. A külső környezetvédelmi értékelők tanúsítási keretének – az Európai Stabilitási Mechanizmus programja óta függőben lévő – létrehozására és a külső ellenőrök tanúsítására vonatkozó munka folyamatban van, annak ellenére, hogy a szükséges másodlagos jogszabályokat még nem fogadták el. A hatóságok felülvizsgálják a tematikus turizmussal és a tejpiaccal kapcsolatos engedélyezésre vonatkozó rendelkezéseket is, ami határozottan üdvözlendő. A beruházásengedélyezési reform láthatóbbá tételét szolgáló intézkedések mellett a fokozott koordináció és nyomon követés támogatná a folyamatban lévő végrehajtást.

Hamarosan új stratégiát tesznek közzé Görögország exportpotenciáljának és belföldre irányuló külföldi közvetlen tőkebefektetéseinek előmozdításáról. A stratégia célja a kulcsfontosságú ágazatok és exportpiacok azonosítása, az érintett intézmények eredményes koordinálása, valamint az érdekelt felek bevonása. A további előrelépés a Külügyminisztérium szerepkörét pontosító jogszabályok elfogadásán, valamint a meghatározott területeken szükséges operatív struktúrák létrehozásán múlik. A világjárvány miatt szeptember végére halasztották az integrált egyablakos import- és exportügyintézési rendszerre vonatkozó pályázat megindítását.

A hatóságok folyamatos előrelépést tesznek az üzleti tevékenységet megkönnyítő kiegészítő intézkedések terén. Az elektronikus egyablakos rendszeren keresztüli nyilvántartásba vételt kötelezővé tették a magánvállalatok számára, míg a kisebbségi befektetők védelmére vonatkozó keretet számos, az igazgatósági tagok kiválasztására, kinevezésére és értékelésére vonatkozó biztosíték bevezetésével, valamint a közzétételi követelmények szigorításával erősítették meg.

A kataszterprojekt befejezésére vonatkozó nemrégen aktualizált ütemterv végrehajtása a koronavírus-járvány miatti késéseket követően újraindult. A felső vezetők kinevezése várhatóan hamarosan befejeződik, a szervezeti stratégia előkészítése folyamatban van, és várhatóan a kataszterarchívumok digitalizálására vonatkozó pályázat is megindul az év végéig. A földtulajdon- és földhasználati jogok összeírása az ország 82 %-ára, a kataszteri jogcímek feltérképezése pedig a jogok 33 %-ára terjed ki, ami elmarad a jogcímek 45 %-os feltérképezési arányára vonatkozó, **2020 közepéig szóló egyedi kötelezettségvállalástól**. A kataszteri jogcímek feltérképezésének készültségi aránya 2020 októberére várhatóan 35 %-ot ér el. A hatóságok jogszabályt készítenek elő, amely alapján szankciókkal sújthatók azok a

polgárok, akik a vonatkozó határidőn belül nem jelentik be ingatlanjaikat, emellett folyamatban van a kataszteri jogcímek feltérképezésére vonatkozó utolsó öt szerződés odaítélése is, amely bírósági eljárás miatt késett. A görög földhivatal személyi feltételei adottak, ugyanakkor a világjárványt követően még időre lesz szükség a kataszteri irodák és fiókok létrehozásához. 2020. október végéig várhatóan további hat jelzálogirodát szüntetnek meg, és egy kataszteri iroda nyílik meg, amely Trákiát látja el.

A fennmaradó erdészeti térképek eredetileg 2020 közepéig esedékes nyilvános bemutatása az államtanácsi határozatok nyomán felmerült földhasználati kérdéseket rendező jogszabály elfogadása miatt késik. Ez több hónappal késleltetheti a kataszteri jogcímek jelenleg 2022 májusára tervezett teljes feltérképezésének befejezését. Az európai uniós intézmények arra biztatták a hatóságokat, hogy folytassák a fennmaradó erdészeti térképek feltöltését és jóváhagyását (a térképek jóváhagyása eddig az ország területének 53 %-ára vonatkozóan történt meg), ezzel párhuzamosan pedig foglalkozzanak a problémás területekkel. A hatóságok megerősítették, hogy a befejezett, a későbbiekben változással nem érintett területek esetében nem vonják vissza az erdészeti térképek jóváhagyását. Valamennyi fennmaradó térképet 2020 decemberéig feltöltik.

A görög kormány továbbra is építő jelleggel működik közre egy sor olyan javaslat kapcsán, amelyek a trösztellenes ügy rendezésére, valamint a 2020 végéig szóló egyedi kötelezettségvállalás teljesítésére irányulnak. A javaslatokat végül piaci tesztnek kell alávetni, amelyet az Európai Bizottság végez a jogorvoslat végrehajtása és az ügy lezárása érdekében. Az állami villamosenergia-termelő és -szolgáltató vállalat versenytársai számára az alapterhelési áramtermelés egy bizonyos részéhez való hozzáférés biztosítására irányuló javaslat továbbfejlesztéséről még tartanak az egyeztetések, amelyek célja többek között az átlátható kiválasztási folyamat, a kisebb szereplők mechanizmushoz való hozzáférése, valamint a részletes végrehajtási mechanizmus biztosítása.

A villamos energiára vonatkozó célmodell végleges éles indulási dátumaként, amelyre 2020 közepéig szóló egyedi kötelezettségvállalás vonatkozik, az energetikai szabályozó szerv november 1-jét jelentette be. Erre a piactesztelést célzó próbaüzemi időszakot követően került sor, amely alapján az eredetileg tervezett szeptember 17-i időponthoz képest kisebb halasztást tartottak célszerűnek. Az európai intézmények a következő jelentésben számolnak be a célmodell régóta várt éles indulásáról. A célmodell három kapcsolódó (másnapi, napon belüli és kiegyensúlyozó) piacának elindítása és a már működő határidős piaccal való együttműködése hatalmas lépés a korszerű energiapiac létrehozásában, amely megnyitja az utat Görögország számára, hogy a közeljövőben csatlakozhasson a szomszédos villamosenergia-piacokhoz.

Az előrehaladás Görögország energiapolitikájának más területein is folytatódott. Fontos, hogy Görögország ambiciózus törvényjavaslatot fogadott el az elektromobilitás előmozdítására, ami hozzájárul majd a Görögország integrált nemzeti energia- és klímatervében meghatározott célok eléréséhez. A lignitalapú energiatermelés kiváltására irányuló főterv tervezetét előkészítették a nyilvános konzultációra. A megújuló energiaforrások külön számlájának a koronavírus-járvány miatt még súlyosabb hiánya továbbra is aggodalomra ad okot a jövőre nézve. Megkezdődött a Kréta-Görögország rendszerösszekötővel kapcsolatos munka, amely jelentős előrelépés az ország azon régi célja felé, hogy a szigeteket összekapcsolja a szárazfölddel.

A közlekedési ágazat kapcsán a hatóságok összeállították a vasúti projektlistát, amellyel pótolni kívánják a 2014–2020 közötti időszakra szóló közlekedési és környezetvédelmi

operatív program végrehajtását érintő késedelmeket. A felelős európai hatóságok felül fogják vizsgálni a projektlistát. A görög állami vasúttársaságok korszerűsítése elősegítené további uniós beruházások végrehajtását az ágazatban. Az Infrastrukturális és Közlekedési Minisztérium elkészítette és jóváhagyta a nemzeti közlekedési főtervet.

A GÖRÖG KÖZTÁRSASÁG ESZKÖZ- ÉS RÉSZESEDÉSKEZELŐ TÁRSASÁGA ÉS A PRIVATIZÁCIÓ

A világjárvány új kihívások elé állította a társaságot, amely ennek ellenére folytatta az eurócsoporttal szembeni kötelezettségvállalásokkal érintett kulcsterületeken végzett munkáját. A világjárvány okozta nehézségek ellenére is halad a stratégiai terv végrehajtása, amelyre **folyamatos kötelezettségvállalás** vonatkozik; augusztusban elkészült és a társaság igazgatótanácsa jóváhagyta a 2020–2022 közötti időszakra szóló üzletiterv-javaslatot. A stratégiai terv végrehajtását nyomon követő fő teljesítménymutatókat a közelmúltban kiigazították a világjárvány hatásának figyelembevételével, emellett meghatározták a 2021. és 2022. évre szóló értékeiket is. Folyamatban van és a befejezéséhez közeledik az állami tulajdonú vállalatok igazgatótanácsainak felülvizsgálata, amelyre **2019 közepéig szóló egyedi kötelezettségvállalás** vonatkozik. A társaság Állami Ingatlantársaság által gondozott ingatlanportfóliója a fokozatos előrelépés ellenére is elmarad a várakozásoktól, emellett az Ingatlantársaság jelentős jogi kihívásokkal néz szembe. Az Olimpiai Atlétikai Központ átruházása, amelyre **2018 végéig szóló egyedi kötelezettségvállalás** vonatkozik, igen összetett folyamatnak bizonyul, ennek ellenére egy sor igazgatási és beszerzési lépés mentén halad előre.

A hatóságok továbbra is támogatták a társaságot. Ez egyrészt kiterjedt az olyan kulcsfontosságú állami tulajdonú vállalatok (különösen az Athéni Városi Közlekedési Szervezet és a Görög Posta) támogatására, amelyeknél a világjárvány negatív következményei a legsúlyosabbak voltak, másrészt a Görög Posta stabilizációs tervének támogatására is. A hatóságok együttműködtek az európai intézményekkel a jelenleg 2020 harmadik negyedévében várható, aktualizált miniszteri iránymutatás kidolgozása során, amelyben a hatóságok pontosítani kívánják a társaság eszközportfóliójának pénzügyi teljesítményével kapcsolatos elvárásaikat. A hatóságok a társaságot jelölték ki egy új, 5G-fókuszú kockázatitőke-alap kezelésére, és érdemben együttműködtek az európai intézményekkel az alap struktúrájának kialakításában, amely a társaság irányítási elveivel összhangban teljesen független irányítást biztosít. A felügyelete alá helyezett további új struktúrák, szervezetek tekintetében biztosítani kell a társaság jogainak és hatásköreinek érvényesülését. Ezenkívül a koordinációs mechanizmus keretében a hatóságok kinyilvánították azon szándékukat, hogy folytassák az állami tulajdonú vállalatok korlátozott köre számára közszolgáltatási kötelezettségeket megállapító teljesítési szerződések előkészítését.

A Görög Köztársaság Eszközfejlesztési Alapjának (TAIPED) eszközfejlesztési tervében szereplő ügyletek kapcsán a koronavírus-járvány hatása ellenére a legtöbb esetben júniustól folytatódott az előrehaladás. A folyamatban lévő ügyletek kijelölt ütemtervéhez képest jelentős késedelmek adódtak, ezeket azonban mérsékelte, hogy az Alap a világjárvány idején is dolgozott azon, hogy az ügyletek végrehajtási szakaszba kerüljenek. A kormány szeptember 10-én jóváhagyta az eszközfejlesztési terv szokásos frissítését. Az ügyletekre vonatkozóan esedékes egyedi kötelezettségvállalások kapcsán az alábbi előrelépés történt:

- **Hellinikon:** A hatóságok továbbra is érdemi szerepet vállalnak, és miután július 3-án megkezdték a jelenlegi épületek bontását a helyszínen, megteszik az ahhoz szükséges erőfeszítéseket, hogy teljesítsék az ügylet pénzügyi lezárásának előfeltételeit. Az állami

felhasználók áthelyezése csaknem teljeskörűen megtörtént, csak néhány intézkedésre van szükség a helyszínen maradó felhasználók kapcsán. A Hellinikon területének 2020 februárjában elfogadott felosztását jelenleg rögzítik kötelező erejű dokumentumban. Az ügylet pénzügyi lezárására egyelőre várni kell a kaszinóengedélyre vonatkozó pályázati eljárást és más igazgatási intézkedéseket érintő bírósági eljárások befejeződéséig, amelyek tárgyalását 2020 szeptemberére és októberére tűzték ki. A kaszinóügyet részben már rendezték az állam javára, egy másik ügy viszont még folyamatban van, ennek kapcsán a hatóságok várakozásai szerint hamarosan jogerős határozat születik.

- **Alimoszi kikötőkoncesszió:** Az ügylet pénzügyi lezárásának a koncessziós szerződés májusi aláírását követő 120 napon belül meg kellett volna történnie. Az Alap igazgatósága szeptember 3-án további 50 nappal (2020. október 30-ig) meghosszabbította a 120 napos határidőt, hogy elegendő időt hagyjon az ügylet lezárására.

- **Hellenic Petroleum:** A 2019 közepén eredménytelenül zárult első pályázatot és a társaság tőzsdei értékének jelentős csökkenését követően az Alap helyénvalónak tartotta, hogy az ügylet elindítását egy későbbi időpontra halassza.

- **Az athéni nemzetközi repülőtér 30 %-ának értékesítése:** A pályázati eljárás a koronavírus-járvány kitörése előtt megfelelően haladt: kilenc befektető léphetett tovább a kötelező ajánlati szakaszba. A világjárvány légi közlekedési ágazatra gyakorolt hatása miatt azonban elhalasztották a kötelező ajánlatok benyújtási határidejét. Az Alap a következő lépésekről a helyzet javulását követően dönt; ez 2021 előtt nem várható.

- **Állami Gázszállító Vállalat (DEPA):** A DEPA Infrastructure és a DEPA Commercial 2019 decemberében, illetve 2020 januárjában meghirdetett pályázata élénk befektetői érdeklődést váltott ki. 2020 júniusában az Alap igazgatótanácsa úgy határozott, hogy mindkét ügylet a kötelező ajánlati szakaszba léphet.

- **Egnatia:** A privatizációs eljárás vegyes eredményekkel ugyan, de folytatódott. A nyitott kérdések némelyike megoldódott, köztük a töltőállomások építésével kapcsolatos bizonytalanság, valamint a veszélyesnek minősített hidak rehabilitációs költsége is. Az elmúlt három hónapban azonban nem történt érdemi előrelépés a fennmaradó fizetőkapuk építése, valamint a fennmaradó 14 alagút engedélyezéséhez szükséges munkálatok befejezése terén. Az európai uniós intézmények arra biztatják a hatóságokat, hogy a következő jelentésig érjenek el számottevő előrehaladást a felsorolt területeken.

- **Regionális kikötők:** A világjárvány miatti késedelmet követően az Alap júniusban úgy határozott, hogy megindítja Alexandrúpoli és Igumeníca kikötőinek üzletrész-értékesítésére, valamint a kavalai kikötőben található többcélú terminál alkoncessziójának értékesítésére vonatkozó pályázati eljárást.

KÖZIGAZGATÁS ÉS DIGITÁLIS KORMÁNYZÁS

A közszektorban folytatódik a felső vezetői pozíciók betöltése, valamint a hatáskörök hatékony átruházása a politikai szintről a nem politikai szintre. 13 közigazgatási államtitkári álláshely betöltését követően a Migrációs és Menekültügyi Minisztérium utolsó álláshelyének betöltésére irányuló kiválasztási eljárás várhatóan hamarosan befejeződik. A minisztériumok igazgatói álláshelyeinek betöltésére irányuló kiválasztási folyamat várhatóan hamarosan folytatódik, most már a közelmúltban kinevezett közigazgatási államtitkárral kiegészült felvételi bizottságokkal. A közszektorbeli intézményekben a felső vezetői

álláshelyek betöltésére irányuló egységes kiválasztási eljárásra vonatkozó rendelkezések tervezete elkészült, elfogadásuk 2020 szeptemberében, hatálybalépésük októberben várható. Az uniós strukturális alapok irányításában részt vevő kezelők kiválasztási folyamatának pontosítására, amely több ízben is jelentős késedelmet szenvedett, várhatóan az uniós alapok új programozási időszaka (2021–2027) előtt sor kerül. A hatásköröknek a politikai szintről a nem politikai szintre történő átruházását, amely a végrehajtó államról szóló 2019. évi törvény egyik fő újítása, a hatóságok a törvény 2020. februári hatálybalépése óta hatékonyan alkalmazzák, emellett mérlegelik további hatáskörök átruházását is.

Ebben a felülvizsgálati időszakban érdemi előrelépés történt a humánerőforrás-gazdálkodási rendszer továbbfejlesztése terén, amelyre 2019 végéig szóló egyedi kötelezettségvállalás vonatkozik, és amely várhatóan 2020 végére fejeződik be. A művelet a központi kormányzat egészére kiterjedően magában foglalja a digitális szervezeti ábrák és munkaköri leírások kidolgozását. A folyamatot befolyásolták a világjárvány miatti kijárási korlátozások, összességében mégis érdemi előrelépés történt. 2020 augusztusáig több mint 1 500 központi kormányzati szerv készítette el digitális szervezeti ábráját, ami a nagy szervezetek többségét is beleértve az összes szervezet mintegy 80 %-ának és a személyi állomány 85 %-ának felel meg. A fennmaradó nagyobb szervezeti egységek többsége a tervek szerint 2020. október végéig készül el. A munkaköri leírás és a munkakört betöltő személye közötti kapcsolatot az álláshelyek mintegy 75 %-a esetében állapították meg; a hatóságok azt tervezik, hogy 2020 végéig a központi kormányzati szervek valamennyi álláshelyére vonatkozóan megállapítják a kapcsolatot.

A köztisztviselők és a közalkalmazottak kiválasztása területén működő legfelsőbb tanács kapacitásnövelő reformját a tervek szerint novemberben fogadják el. A reform koherens és egységes felvételi eljárást vezet be. A hatóságok a mobilitási rendszerre vonatkozóan is végeznek átfogó felülvizsgálatot. E tekintetben egy közelmúltbeli rendelkezés ([8]), amely lehetővé tette legfeljebb 80 tisztviselő mobilitási rendszertől független kirendelését, aggályokat vet fel annak kockázata miatt, hogy eseti felvételi eljárások kialakításához teremt precedenst.

A koronavírus-járvány kisebb késedelmet okozott az újrakodifikált munkajogi kódex és annak végrehajtási rendelkezései elfogadásában, amire 2020 közepéig szóló egyedi kötelezettségvállalás vonatkozik. A hatóságok azt tervezik, hogy 2020 novemberéig elfogadják a jogszabályokat. A kodifikációs folyamatot lehetőségnek tekintik a munkajogi szabályozás egyes területeinek a munkavégzés új formáira és a munkaügyi felügyelőség szerepére is kiterjedő felülvizsgálatára és korszerűsítésére, ami határozottan üdvözlendő (lásd fent).

A kodifikációs folyamatot illetően a Központi Kodifikációs Bizottság – 2020. májusi újraalakítását követően – számos területen tesz előrelépést. Júliusban véglegesítette és közzétette a kodifikációs kézikönyvet, és elkészítette a 2021-re vonatkozó éves kodifikációs terv tervezetét. A tervet várhatóan szeptemberben hagyják jóvá. Az európai uniós intézmények arra biztatták a hatóságokat, hogy a tervben szerepeltessék a pártfinanszírozás jogszabályi keretét is. A nemzeti kodifikációs portálra vonatkozó pályázatot, amelyre 2022 közepéig szóló egyedi kötelezettségvállalás vonatkozik, 2020 júniusában megindították, és az év végéig várhatóan a szerződés aláírására is sor kerül.

([8]) HL A 148., 2020.7.31., 86. cikk.

Az állandó személyzet felvételét a világjárvány miatt elhalasztották, ugyanakkor egyelőre az ideiglenes álláshelyek számának az állandó álláshellyé alakítást követően tervezett csökkentése sem valósult meg. Az állandó személyzet felvétele nagyrészt a közegészségügyi rendszer, a katonai iskolák és az állami bevételekkel foglalkozó független hatóság megerősítését célozza. Az állandó személyzet felvétele 2020-ban mindazonáltal körülbelül 40 %-kal elmarad a tervtől, míg az ideiglenes személyzet létszáma 2020 első felében nem változott az egy évvel korábbihoz képest. Az ideiglenes álláshelyek állandó álláshellyé alakítást követően tervezett csökkentése várhatóan 2020. szeptember végéig valósul meg, legalábbis a határozatlan idejű munkaszerződéssel felvett oktatók esetében. Az európai uniós intézmények arra biztatják a hatóságokat, hogy a következő felülvizsgálati időszakban hajtsák végre a fennmaradó ideiglenes álláshelyek tervezett csökkentését. A hatóságok ezzel párhuzamosan végzik, és várhatóan 2020 októberéig fejezik be az ideiglenes személyzet átfogó elemzését azzal a céllal, hogy az állománytól különválasszák az állandó jellegű álláshelyeket, emellett azt tervezik, hogy az év végéig megállapítják az ideiglenes létszám éves maximumát.

A bértábla és a munkaerő-felvételi eljárások központi ellenőrzésének megerősítésével megbízott tárcaközi bizottság három munkacsoportot hozott létre. Ezek feladata az lesz, hogy pontosan áttekintsék a bérre és a felvételre vonatkozó rendelkezések teljes körét, amely alapján a tárcaközi bizottság javaslatokat terjeszthet elő az egységes bértáblától és felvételi eljárásoktól való eltérések csökkentésére.

A közigazgatás és a gazdaság egészének ambiciózus digitális transzformációja továbbra is kiemelt prioritás a hatóságok számára. Ezen erőfeszítések megalapozása érdekében hamarosan nyilvános konzultációra bocsátják a „Digitális Biblia” elnevezésű új, átfogó nemzeti digitális stratégiát. A stratégia várhatóan mintegy 300 projektből álló listát, valamint végrehajtásuk nyomon követésére portfóliókezelési rendszert határoz meg. A digitális továbbképzésre, a tranzakciók digitalizálására, a közigazgatáshoz kapcsolódó informatikai rendszerek átjárhatóságának és megalapozottságának erősítésére, valamint a hálózati összekapcsoltság hiányosságainak kezelésére helyezi a hangsúlyt. A hatóságok emellett innovatív javaslatot terjesztettek elő az 5G-technológiák ipari alkalmazási ökoszisztémájának fejlesztésére (lásd fent).

Számos projekt végrehajtását már megkezdték. A hatóságok elvégezték a Nemzeti Folyamategyszerűsítési Program kialakítását, amelynek célja a polgárok és a vállalkozások adminisztratív terheinek enyhítése. A nyilvános gov.gr portál mára mintegy 610 szolgáltatást kínál, ez a legutóbbi felülvizsgálathoz képest több mint 110-zel több, emellett mintegy 40 új szolgáltatás kialakítása is folyamatban van. Várhatóan hamarosan elfogadják az új Digitális Kormányzási Kódexet, amely a digitális politika átfogó jogi keretét rögzíti. Foglalkozik a digitális infrastruktúrát és a hálózati összekapcsoltságot érintő kérdésekkel is. Végül, de nem utolsósorban a hatóságok végrehajtották a térinformatikai adatok digitalizálásának első lépéseit.

IGAZSÁGSZOLGÁLTATÁS ÉS A KORRUPCIÓ ELLENI KÜZDELEM

A dokumentumok kötelező elektronikus benyújtására és feldolgozására való áttéréssel kapcsolatos munka folyamatban van. A hatóságok előzetes jegyzéket állítottak össze a digitalizációs kezdeményezésekről. A 2020 szeptember végéig teljesítendő feladatok között szerepel számos fizetésképtelenséggel kapcsolatos tanúsítvány egységesítése, valamint a büntetett előéletre vonatkozó elektronikus igazolások és a válási igazolások kiadása. Ezzel párhuzamosan erőfeszítések történnek a digitális aláírások kiosztását szolgáló mechanizmus

bevezetésére, amely jelentősen javítja a bejelentések hatékony és gyors lebonyolítását, emellett növeli a jogbiztonságot.

Az integrált igazságügyi ügyviteli rendszer második szakaszára vonatkozó pályázati eljárás, amelyre 2020 közepéig szóló egyedi kötelezettségvállalás vonatkozik, a jelenlegi ütemezés szerint 2020 decemberére fejeződik be. Az eljárást a koronavírus-világjárvány okozta fennakadások miatt meghosszabbították. Az ajánlatok benyújtását követően a hatóságok jelenleg értékelik azokat. A projekt befejezését a szerződés aláírásától számított 36 hónapon belül tervezik.

A hatóságok jogszabályokat fogadtak el a polgári és közigazgatási bíróságokon belüli szakosított tanácsok létrehozására vonatkozóan, emellett előrelépést tesznek számos olyan fontos kezdeményezés terén is, amelyek az igazságszolgáltatás hatékonyságának és eredményességének növelésére irányulnak. A polgári ügyekben eljáró athéni és szaloniki bíróságokon belüli szakosított tanácsok létrehozása lehetővé tenné többek között a gazdaságilag nagy jelentőségű ügyek kezelését. A jogszabály értelmében szakosított tanácsok a nagyobb közigazgatási bíróságokon, valamint a háztartások fizetésképtelenségével kapcsolatos ügyekben egyes békebíróságokon is létrehozhatók. Az említett jogszabály alkalmazásáról 2020. október végéig várható részletes jelentés. A hatóságok elfogadták továbbá a számvevőszéki eljárás rendjét, és dolgoznak az igazságügyi alkalmazottakról szóló törvénykönyv, valamint a bírák jogállásáról és a bíróságok szervezetéről szóló törvénykönyv elfogadásán, amelyek mindegyike olyan módosításokat vezet be, amelyek hozzájárulnak az igazságszolgáltatás működésének javításához és az egyéb igazságügyi reformok sikeréhez. 2020. július 1-jétől teljeskörűen hatályos a kötelező mediáció, és 2020 novemberére cselekvési terv várható, amely részletezi a vonatkozó tevékenységek bevezetését. Végül, de nem utolsósorban a hatóságok 2020 júniusában elfogadták a statisztikai adatgyűjtést végző „JustStat” egység létrehozásáról szóló jogszabályt, és 2020 decemberére tervezik a vonatkozó másodlagos jogszabályok kidolgozását.

A nemzeti korrupcióellenes terv eredményei biztatóak. A közelmúltban megvalósult jelentős lépésként 2020 júniusában működőképessé vált a Nemzeti Ellenőrzési és Elszámoltathatósági Koordinációs Szerv (ESOEL), amelynek feladata a korrupció elleni küzdelem koordinálása a Nemzeti Átláthatósági Hatóság égisze alatt. Az egészségügyi és a közbeszerzési ágazatban folyamatban van az ágazatspecifikus korrupcióellenes tervek kidolgozása, amelyek hozzájárulnak a pénzeszközök, többek között a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközből származó források hatékony kezeléséhez. A Nemzeti Átláthatósági Hatóság megerősítette portfóliójának figyelemfelkeltő pillérét, és előrelépést tett az állami belső kontrollrendszerek és a nemzeti integritási rendszer javítása, valamint a lobbitevékenységek szabályozása terén. A Hatóságnak 2020 novemberére teljes mértékben működőképessé kell válnia. A hatóságok létrehozták a Korrupció Elleni Államok Csoportja (GRECO) által megfogalmazott ajánlások végrehajtását felügyelő bizottságot, a projekt azonban a világjárvány kitörése miatt valószínűleg elmarad az ütemtervtől.

A politikai pártok 2018. évi finanszírozásáról szóló jelentést nyilvánosságra hozták, ami első ízben eredményezett bírságot kilenc politikai párt számára. Ez jelentős előrelépés a politikai szféra átláthatóságának javítása felé. A jelentés részletes információkat közölt a vizsgált hűtlen kezelésekről. A bizottság 2019. évre vonatkozó munkáját (ebben az évben több választásra is sor került) a koronavírus-járvány miatt elhalasztották, de 2020. októberig várhatóan megkezdik.